แผนงานยุทธศาสตร์เกษตรสร้างมูลค่า
โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่อยู่ภายใต้แผนเกษตรปลอดภัย ยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีตัวชี้วัด คือ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กรมปศุสัตว์ จึงออกแบบการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อสร้างการตระหนักรู้รับผิดชอบและใช้เครื่องมือสมัยใหม่ในการบริหารจัดการ สร้างเป็นโมเดลพัฒนาการเกษตรสำหรับเกษตรรายย่อย (VRIO Model) เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้คิดเป็น เลือกทำเป็น แก้ปัญหาได้ ไปต่อได้ยั่งยืน และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพี่เลี้ยงของเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาพัฒนาเกษตรกรและเจ้าหน้าที่รัฐผ่านเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การพัฒนาผู้นำและสมาชิก พัฒนาสินค้าและบริการครบทั้งระบบนิเวศและพาไปต่อในขั้นที่ 2 และ 3 ของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีรายได้มากขึ้น พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองอยู่อย่างสมดุลทุกๆ มิติ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นระบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขัน ทันการเปลี่ยนแปลง สนองต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศ สร้างความสามารถทางการแข่งขันที่สูงขึ้นให้ประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อยให้เติบโตอย่างยั่งยืน

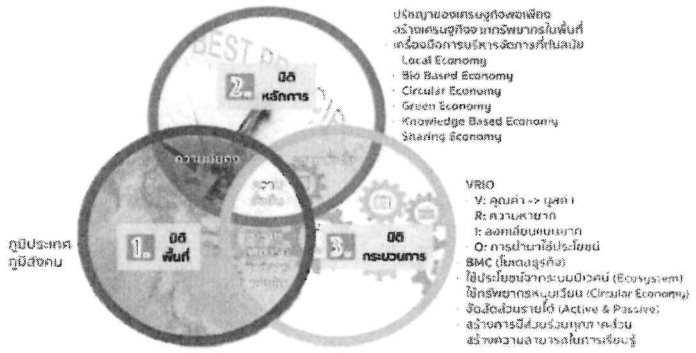
พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัด

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ 10,000 ราย

โมเดลการพัฒนาด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อย

แนวทางการดำเนินงาน

บทบาทของเจ้าหน้าที่ในฐานะ “พี่เลี้ยง” ที่ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยคิด วิเคราะห์ เลือกทำ ลงมือทำ ติดตามผล และปรับปรุงกิจกรรมด้วย VRIO Model โดยกำหนดแนวคิดสำคัญให้เจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงมองเห็นถึงกลุ่มลูกค้าของเกษตรกรเป็นสำคัญ ไม่เพียงแต่การปฏิบัติหน้าที่ตามเป้าหมายของเจ้าหน้าที่เป็นที่ตั้ง แต่ให้มองถึงภาพรวมของเป้าหมายการพัฒนาในทุกระดับ โดยใช้ VRIO Model ทั้ง 12 ระบบ พัฒนาศักยภาพ และเชื่อมต่อไปสู่การพัฒนาสินค้า บริการ ระบบนิเวศ และการเติบโตของรายได้

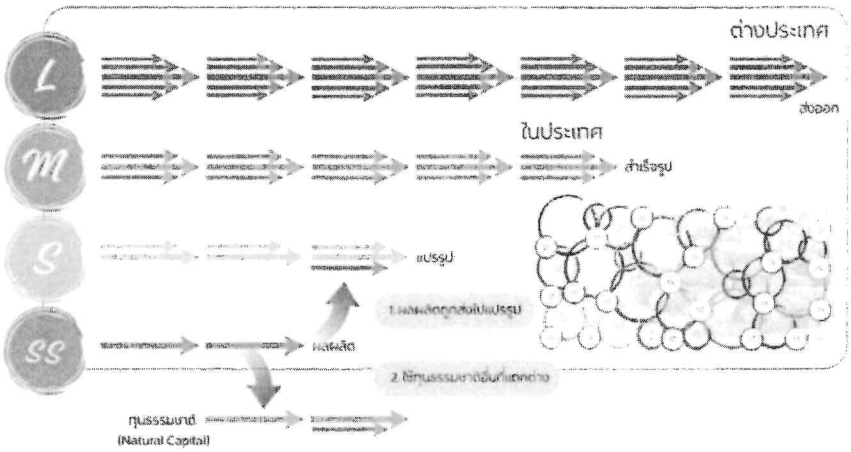
ในระบบเศรษฐกิจและตลาดสินค้าเกษตร ที่มีผู้ประกอบการและผู้ผลิตที่มีขนาดธุรกิจแตกต่างกัน ตั้งแต่รายใหญ่ (L) รายกลาง (M) รายเล็ก (S) ไปจนถึง**เกษตรกรรายย่อย (ss)** ซึ่งแต่ละระดับมีความแตกต่างกันทั้งด้านเงินทุน ปริมาณการผลิต เทคโนโลยี การเข้าถึงปัจจัยการผลิต ตลาด ข้อมูล และอำนาจต่อรอง ซึ่งต้องมองให้ออกว่ากลุ่มเกษตรกรของเรามีขนาดธุรกิจในระดับใด

เกษตรกรรายย่อย คือ บุคคลหรือครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในระดับครัวเรือน โดยใช้ทรัพยากร แรงงาน ความรู้ ประสบการณ์ และทุนที่มีอยู่ในการผลิตหรือประกอบกิจกรรมทางการเกษตร อาจมีบทบาทเป็น ผู้ผลิต ผู้รวบรวม ผู้แปรรูป ผู้จำหน่าย หรือผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งของ ห่วงโซ่อุปทานทางการเกษตร จึงมิได้เป็นเพียงผู้ผลิตผลผลิตทางการเกษตร แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมและผู้สร้างคุณค่าในห่วงโซ่การเกษตร ที่สามารถนำทรัพยากร ความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถที่มีอยู่มาพัฒนาและยกระดับกิจกรรมของตนเอง เพื่อเพิ่มคุณค่า สร้างรายได้ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาอาชีพให้สามารถสร้างรายได้และเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ห่วงโซ่อุปทานทางการเกษตร (Agricultural Supply Chain) คือ กระบวนการผลิต แปรรูป และส่งมอบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรไปยังผู้บริโภค ขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การหาทรัพยากร การจัดการฟาร์ม การผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การบรรจุหีบห่อ การจำหน่าย การตลาด การขนส่ง ไปจนถึงการให้บริการหลังการขาย และการกระจายสินค้า เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย ทุกกิจกรรมภายในกระบวนการสามารถสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าได้ หากได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยแต่ละขั้นตอนล้วนมีบทบาทต่อคุณค่าและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ แบ่งกระบวนการทำธุรกิจและการผลิต ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อขับเคลื่อนตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตจนถึงมือผู้บริโภค

ตลาดสินค้าเกษตรแบบเดียวกัน คือ เกษตรกรรายย่อยที่เริ่มต้นอาชีพด้วยการผลิตสินค้าแบบเดียวกันกับผู้ประกอบที่มีขนาดธุรกิจใหญ่กว่าใช้รูปแบบการผลิตเดียวกัน และเข้าสู่ตลาดเดียวกันห่วงโซ่การผลิตที่ขนาดใหญ่ และมั่นคงกว่าจะทำให้เกษตรกรรายย่อยมีข้อจำกัดในการแข่งขันทั้งการแข่งขันด้านต้นทุน ปริมาณ คุณภาพ ความสม่ำเสมอ การตลาด และอำนาจต่อรอง เกษตรกรจะไม่สามารถกำหนดอะไรได้เลย ทั้งต้นทุน รายได้ การแข่งขันที่สูงขึ้นเกิดการแย่งชิงปัจจัยการผลิต ตลาด ตัดราคา สุดท้าย ไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ เกิดภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการรายใหญ่ (L) รายกลาง (M) รายเล็ก (S) ไปจนถึงเกษตรกรรายย่อย (ss) ที่แข่งขันในตลาดสินค้าเกษตรเดียวกัน

การออกจากตลาดสินค้าเกษตรแบบเดียวกัน คือ เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่เริ่มต้นอาชีพด้วยการผลิตสินค้าแบบเดียวกัน เนื่องจากเริ่มทำการเกษตรต่อยอดจากการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งยังขาดแคลนอาหาร อาหารไม่เพียงพอสำหรับบริโภคในครัวเรือน เมื่อเกษตรกรในรุ่นก่อนทำการเกษตรจึงมีความต้องการของตลาดมากพอในการจำหน่าย สร้างรายได้ให้แก่ผู้บริโภค จึงเกิดการเลียนแบบความสำเร็จของผู้ประสบความสำเร็จมาเป็นเวลานาน เห็นใครรวยจากอะไรก็ทำเลียนแบบ เพราะคิดว่าจะสำเร็จเหมือนเขา ทำให้ยากที่จะคิดต่าง สร้างความแตกต่าง พอจะทำอะไรก็ทำเหมือนเดิม ทำตามพ่อแม่ เพื่อนบ้าน ที่ประสบความสำเร็จ คิดว่าเปลี่ยนแปลงไม่ได้ จะไม่สำเร็จ แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปทำให้ความต้องการสินค้าเดิมลดลง สินค้าเพียงพอต่อการบริโภคแล้ว แต่เกษตรกรรายย่อยที่กำลังเริ่มทำอาชีพยังคงเลือกอาชีพเดิมเหมือนเดิม หรือรับช่วงต่ออาชีพเดิมที่ในตลาดเต็มไปด้วยผู้ประกอบการรายใหญ่กว่า และคิดว่าจะประสบความสำเร็จเหมือนกัน ทำให้ไม่กล้าถอยออกจากอาชีพเดิมเพราะกลัวว่าจะไม่สำเร็จ

บทบาทของพี่เลี้ยงและผลลัพธ์ที่ต้องการ

หลักการทำงาน “ถามก่อนแนะนำ ใช้ข้อมูลจริงก่อนใช้ความเห็น ให้เกษตรกรเป็นผู้ตัดสินใจ ทดลองขนาดเล็กก่อนขยาย ติดตามผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง”

เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ เข้าถึง และช่วยให้เกษตรกรใช้ข้อมูลและเครื่องมือในการตัดสินใจด้วยตนเอง เป้าหมาย คือให้เกษตรกรสามารถคิดเป็น เลือกทำเป็น แก้ปัญหาได้ และไปต่อได้อย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์ปลายทาง

เกษตรกรมีอาชีพ/ธุรกิจที่เหมาะกับทรัพยากรของตน มีสินค้า/บริการที่ลูกค้าต้องการ มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือมีรายได้ใหม่ รายได้เพิ่มจากฐานเดิมอย่างน้อยร้อยละ 10 และสามารถพัฒนาต่อได้อย่างยั่งยืน

หน้าที่หลักของพี่เลี้ยง

- รู้จักเกษตรกร กลุ่ม ชุมชน กิจกรรม ทรัพยากร จุดแข็ง ปัญหา และเป้าหมายรายได้
- จัดการหรืออำนวยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- ช่วยเกษตรกรวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถด้วย VRIO
- ช่วยเปลี่ยนจุดแข็งเป็นสินค้า/บริการ และออกแบบ BMC
- ช่วยวางแผนการผลิต ต้นทุน คุณภาพ ตลาด และการส่งมอบ
- เชื่อมหน่วยงาน ภาคี และตลาดตามความจำเป็น ไม่สร้างการพึ่งพาหน่วยงานรัฐ
- ติดตามผลจากข้อมูลจริง และร่วมกับเกษตรกรปรับแผน
- จัดเก็บข้อมูลรายได้ ผลิตภัณฑ์ สมาชิก ทรัพยากร และพัฒนาการของกลุ่ม

แผนงาน/กิจกรรม

กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย
1. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ	ราย	10,000
2. พัฒนาศักยภาพเครือข่าย (ระดับจังหวัด)	ครั้ง	77
3. พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงรายใหม่	ราย	100
4. พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงขั้นสูง	ราย	100
5. พัฒนาธุรกิจและผลิตภัณฑ์กลุ่ม (หน่วยธุรกิจ)	กลุ่ม	1,211
6. ธนาคารอาหารครัวเรือน/ชุมชน	กลุ่ม	180
7. พัฒนาระบบนิเวศการผลิตการตลาด	ราย	77
8. จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มและชุมชน (ติดตามการดำเนินงาน)	กลุ่ม	1,211

1. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ

หมายถึง เกษตรกรที่ได้เรียนรู้โมเดลพัฒนาการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อย (VRIO Model) และนำไปปรับใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง การเรียนรู้ VRIO Model เกิดได้หลายทาง เช่น เรียนรู้จากเวทีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ กรมปศุสัตว์จัดขึ้นผ่านเวทีผู้นำใหม่ พัฒนาผู้นำขั้นสูง พัฒนาธุรกิจกลุ่มทุกระดับ กิจกรรมธนาคารอาหารครัวเรือน/ชุมชน กิจกรรมพัฒนาระบบนิเวศ กิจกรรมสร้างเครือข่าย หรือเรียนรู้จากการที่กลุ่มเกษตรกรในโครงการจัดขึ้นเองเพื่อพัฒนาอาชีพของตน และหน่วยงานร่วมให้คำแนะนำเป็นพี่เลี้ยง หรือการที่เกษตรกรรายย่อยอื่นๆ เข้ามาศึกษาดูงานในกลุ่มเกษตรกรในโครงการและมีการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรที่มาดูงานได้รับทราบกลับไปพัฒนาตนเองตามแนวทาง VRIO Model โดยกำหนดไว้แต่ละกลุ่มควรดูแลเกษตรกรรายย่อยทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกแต่อยู่ในชุมชน ไม่น้อยกว่า 10 รายต่อกลุ่ม

2. พัฒนาศักยภาพเครือข่าย (ระดับจังหวัด)

กิจกรรมพัฒนาเครือข่ายระดับจังหวัด เป็นกิจกรรมที่จัดให้มีเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขึ้นในระดับจังหวัด โดยกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ คือ ผู้นำและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในโครงการ และเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงทุกระดับ ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาของตน เช่น การนำ VRIO Model ใช้ด้านไหนบ้าง กิจการต่างๆ ของกลุ่มมีอะไรบ้าง มีการเปลี่ยนแปลงเติบโตขึ้นลดลง เลิก/เลือกทำอะไรบ้างในปีที่ผ่านมา แนวทางการพัฒนาแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสร้างรายได้ที่ต้องการ สินค้าและบริการของกลุ่มต่างๆ มีสิ่งที่เหมือนหรือแตกต่าง ที่ช่วยลดการแข่งขันกันเองและเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันเป็นเครือข่ายร่วมกันเติบโตอย่างไร สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดเวทีร่วมกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงจะได้รู้และประเมินศักยภาพของแต่ละกลุ่มได้ เพื่อต้องเตรียมการช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างไร สามารถจัดขึ้น 1 ครั้งหรือหลายครั้งก็ได้ขึ้นกับความพร้อมและการออกแบบของหน่วยงานปฏิบัติ เช่น อาจจัดขึ้นต้นปีงบประมาณ หรือปลายปีงบประมาณ เพื่อประเมินความสำเร็จและจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันต่อไป

การจำแนกระดับกลุ่มเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย เพื่อช่วยพัฒนาอาชีพของเกษตรกรตามศักยภาพและแผนธุรกิจของกลุ่มที่จัดทำขึ้น ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและอำเภอสามารถช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงของเกษตรกร ตรงความต้องการของเกษตรกร ให้มีความสามารถสูงขึ้นในแต่ละกลุ่ม และเป็นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของเกษตรกรและของรัฐ จึงกำหนดนิยาม คุณลักษณะกลุ่ม รายได้ และแนวทางการพัฒนาเป็นกรอบการจำแนก ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

กลุ่มระดับ 1 (L1) นิยาม ผู้นำมีธุรกิจ สร้างกลุ่มแล้ว มีสมาชิกแล้ว มีสมาชิกระดับลูก (ผู้นำขบวน) และหลาน (ลูกของผู้นำขบวน) คุณลักษณะ สินค้ายังเป็นของเป็นผู้นำ ไม่มีสินค้าของกลุ่ม ผู้นำมีรายได้ แต่สมาชิกกลุ่มไม่มีรายได้ แนวทางการพัฒนา พัฒนาความเข้มแข็งให้กลุ่ม ช่วยกลุ่มหาลูกค้าเป้าหมายหรือตลาดที่มีศักยภาพ ช่วยเลือกและพัฒนาสินค้า VRIO ในการวิเคราะห์และเลือกพัฒนาสินค้า VRIO ช่วยออกแบบและพัฒนาโมเดลธุรกิจ (BMC) แล้วสนับสนุนให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตาม BMC ที่ออกแบบไว้

กลุ่มระดับ 2 (L2) นิยาม กลุ่มมีธุรกิจของกลุ่มชัดเจน มีความเข้มแข็ง มีสมาชิกระดับลูกและหลาน คุณลักษณะ มีสินค้า VRIO และมี BMC ของกลุ่มที่ชัดเจน สร้างรายได้อย่างต่อเนื่องธุรกิจดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการของกลุ่ม จากระบบนิเวศหมุนเวียน สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องธุรกิจดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการของกลุ่ม ผู้นำมีรายได้และสมาชิกมีรายได้ แนวทางการพัฒนา พัฒนาความสามารถ ในการบริหารจัดการของกลุ่ม ช่วยกลุ่มในการวิเคราะห์และเลือกโอกาสในการสร้างความเติบโตจากระบบนิเวศของธุรกิจของกลุ่ม ช่วยวิเคราะห์และเลือกโอกาสในการสร้างความเติบโตจากการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน สนับสนุนให้กลุ่มสามารถสร้างความเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

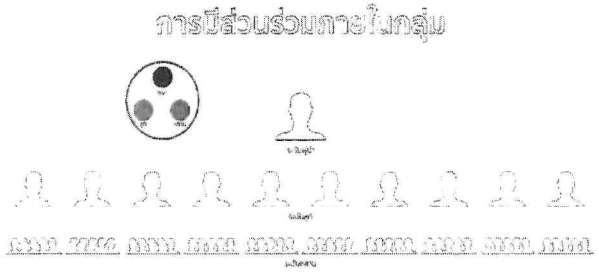
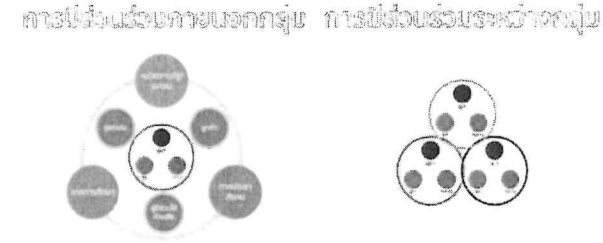
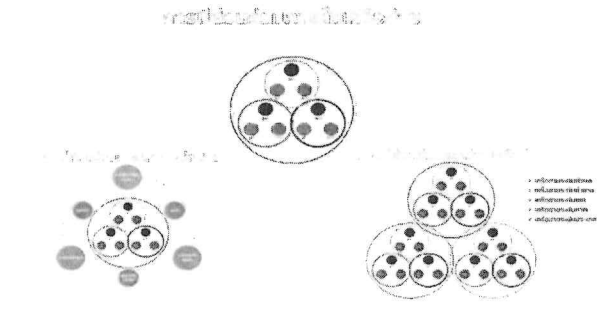
กลุ่มระดับ 3 (L3) นิยาม มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจของกลุ่มมีความหลากหลายและเชื่อมโยงกัน กลุ่มมีความเข้มแข็ง มีสมาชิกระดับลูกและหลาน คุณลักษณะ มีสินค้า VRIO และมี BMC ของกลุ่มที่ชัดเจน และสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง และมีความหลากหลายทั้งสินค้าและบริการธุรกิจดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการของกลุ่มที่มีความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในระดับที่แตกต่างกัน ผู้นำมีรายได้สมาชิกมีรายได้เติบโตกว่า L2 อย่างน้อย 2 เท่า แนวทางการพัฒนา สนับสนุนให้กลุ่มพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน ส่งเสริมพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มคุณค่าและตอบสนองต่อลูกค้าอย่างมุ่งเป้า ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปรับปรุงระดับกลุ่มเป็นประจำทุกปี โดยใช้ได้ข้อมูลจากเวทีพัฒนาศักยภาพเครือข่าย (ระดับจังหวัด) เป็นข้อมูลการปรับปรุงระดับกลุ่ม จัดส่งให้กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษภายในเดือนตุลาคม 2569 และดำเนินช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงของเกษตรกรตามแผนธุรกิจ BMC กลุ่ม ต่อไป

ระดับ	สภาพกลุ่ม	ภารกิจพี่เลี้ยง	เป้าหมายการยกระดับ
L1	ผู้นำมีธุรกิจ และมีสมาชิก แต่สินค้ายังเป็นของผู้นำ	สร้างธุรกิจของกลุ่ม ค้นหาตลาด เลือก VRIO Product และทำ BMC	มีสินค้า/บริการของกลุ่มและ เริ่มสร้างรายได้
L2	มีกิจการของกลุ่มชัด มี VRIO Product และ BMC รายได้ต่อเนื่อง	ยกระดับการบริหาร ใช้ระบบนิเวศหมุนเวียน เพิ่มประสิทธิภาพและตลาด	เติบโตต่อเนื่องและสมาชิกมี รายได้
L3	เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจหลากหลาย เชื่อมโยงเครือข่าย	พัฒนาห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มมูลค่า ขยายตลาด และเชื่อมเครือข่าย	ขยายธุรกิจและสร้างระบบเ ศรษฐ กิจฐานราก

เมื่อแบ่งกลุ่มชัดเจน แต่ละกลุ่มมีอาชีพเป็นหน่วยธุรกิจ (Business Unit; BU) เมื่อใช้ VRIO Model แต่ละหน่วยธุรกิจจะมีสินค้าและบริการที่แตกต่างกันตามจุดแข็งและความสามารถของกลุ่ม เกิดความร่วมมือ เชื่อมโยง เกื้อกูล และบริหารจัดการธุรกิจของ BU ประเภทเดียวกันเป็นกลุ่มสินค้าและบริการ มีความร่วมมือ เชื่อมโยงและร่วมกันบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม เกิดเป็นระบบนิเวศทางเศรษฐกิจของกลุ่ม (พื้นที่นั้นๆ) มีความเป็นอัตลักษณ์ เกิดระบบเศรษฐกิจฐานรากที่มีความมั่นคง การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้ง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เปลี่ยนความสามารถใหม่จากศูนย์เรียนรู้ (ครู) เป็นหน่วยธุรกิจ (ผู้ประกอบการ) ซึ่งรายได้หลักเกิดจากธุรกิจไม่ใช่การสอน การสอนการบริการศึกษาดูงานเป็นเพียงกิจกรรมย่อยภายในหน่วยธุรกิจที่เจ้าของเลือกให้สอดคล้องกับแนวทางทำให้ธุรกิจเติบโตขึ้น ผู้มาศึกษาดูงานก็จะได้รับความรู้ VRIO Model และความรู้การเป็นผู้ประกอบการกลับไปเลือกทำกิจการของตนเองตามจุดแข็งและความสามารถ

การบริหารจัดการกลุ่มและเครือข่าย

ระดับ 1 (L1) การมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม ผู้นำ/ลูก/หลาน (Supply Chain) ภายในหน่วยธุรกิจย่อยๆ ของกลุ่ม	
ระดับ 2 (L2) การมีส่วนร่วมภายนอกกลุ่ม การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่ม	
ระดับ 3 (L3) การมีส่วนร่วมภายในเครือข่าย การมีส่วนร่วมภายนอกเครือข่าย การมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่าย (ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ)	

พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียง

3. พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงรายใหม่ เพื่อช่วยให้เกษตรกรรายย่อยที่กระจายอยู่ในชุมชนทั่วประเทศ ได้มีโอกาสเข้าถึงเครื่องมือพัฒนาของรัฐและได้รับการดูแลพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสร้างกระบวนการเรียนรู้โมเดลพัฒนาการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อย (VRIO Model) กรมปศุสัตว์จึงกำหนดเป้าหมายให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด คัดเลือกเกษตรกรรายย่อย ที่มี**ความพร้อมต้องการพัฒนาตนเองและช่วยผู้อื่น** เข้ารับการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำทุกปี โดยเงื่อนไขการคัดเลือกควรกระจายอยู่ต่างพื้นที่กับผู้นำรายเดิม เพื่อสร้างเครือข่ายผู้นำให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชน ช่วยเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในพัฒนาอาชีพเกษตรที่ใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพของชุมชนให้กับสมาชิกชุมชน

เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือก เข้ารับการพัฒนาเพื่อเป็นผู้นำเศรษฐกิจพอเพียง จะได้เรียนรู้การเป็นผู้นำ การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การใช้โมเดลพัฒนาการเกษตรสำหรับเกษตรรายย่อย (VRIO Model) ทั้ง 12 ระบบ เป็นเครื่องมือพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง จัดโดยกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ หลังจากผ่านการพัฒนาผู้นำสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คนในชุมชน และร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงขั้นสูง

เพื่อทบทวนการใช้เครื่องมือ VRIO Model และ Up Skill ทางด้านการใช้เครื่องมือทางธุรกิจที่สูงขึ้น รวมทั้งการวิเคราะห์ Model ธุรกิจต่างๆ กำลังดำเนินการ เป็นรายบุคคล/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้คำแนะนำการปรับปรุงธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงภายในโครงการให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของเกษตรกรอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

เกษตรกรเป้าหมายเป็นผู้นำที่ผ่านหลักสูตรผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงรายใหม่มาแล้ว อยู่ในกลุ่ม L1 L2 L3 สมัครใจเข้าเรียนรู้ จัดโดยกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ หลังจากผ่านการอบรมหลักสูตรผู้นำขั้นสูง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด พี่เลี้ยงช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กลุ่มในการปรับปรุง Model ธุรกิจเพื่อสร้างการเติบโตของรายได้ หรือขยายประโยชน์ไปสู่สมาชิกชุมชนคนอื่นๆ ที่สมัครใจเข้าร่วมกลุ่มเพื่อให้เกษตรกรได้มีความสามารถในการสร้างรายได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ พัฒนากลุ่มจากระดับ L1 เป็น L2 จาก L2 เป็น L3 ตามลำดับ

ผู้นำเศรษฐกิจพอเพียง หลังผ่านการพัฒนา ผู้นำต้องไม่จบที่การอบรม แต่ต้องนำ VRIO ไปใช้กับตนเอง/กลุ่ม และช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คนในชุมชน โดยพี่เลี้ยง ทำหน้าที่ สนับสนุนและติดตาม โดยใช้ VRIO Model เป็นเครื่องมือช่วยผู้นำและชุมชน เจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงใช้เครื่องมือต่างๆ เข้ามาช่วย เช่น เวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วย VRIO Model ธนาคารอาหารครัวเรือน/ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มและชุมชนและทรัพยากร เป็นต้น

5. ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มและหน่วยธุรกิจแบบมีส่วนร่วม

เมื่อกลุ่มระดับต่างๆ (L1 L2 L3) ได้แผนธุรกิจของกลุ่มแล้ว ภายใต้แผน BMC ใช้การจัดเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วย VRIO Model ช่วยให้เกษตรกรในชุมชนได้มีเวทีปรึกษาหารือและเรียนรู้การทำโมเดลธุรกิจร่วมกัน รวมไปถึงภาคส่วนอื่นที่สามารถสนับสนุนกิจการของเกษตรกรได้เข้ามาร่วมเวที เพื่อทราบแผนให้คำแนะนำ และหาโอกาสช่วยเหลือตามบทบาทหน้าที่ ช่วยให้หน่วยงานรู้จักกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น

การส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มขึ้นกับระดับความสามารถของกลุ่ม (L1 L2 L3) ซึ่งได้จัดทำกรอบการพัฒนาแต่ละระดับไว้แล้ว เช่น L1 สร้างสินค้าของกลุ่มก่อน L2 ส่งเสริมให้โตจากระบบนิเวศและเริ่มพาออกสู่ภายนอกสร้างการเติบโต L3 สร้างการเติมโตสู่ภายนอกและเชื่อมเครือข่ายภายในจังหวัด เขต ภาค ประเทศ ต่างประเทศ

กระบวนการในการสร้างผลิตภัณฑ์ เริ่มจาก

1) การตระหนักรู้ รู้จักและเข้าใจการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2) ตั้งเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ (รายได้)
3) ค้นหาจุดแข็งด้วย VRIO ทั้งทรัพยากรและความสามารถ
4) นำทรัพยากรที่เป็นจุดแข็งมาพัฒนาโมเดลธุรกิจ (BMC)
5) ดำเนินการพัฒนาเป็นสินค้าและบริการ
6) เติบโตจากระบบนิเวศ และการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน
7) การขยายกิจการสร้างความสามารถในการเรียนรู้และมีทักษะเป็นผู้ประกอบการ

<u>Checklist พี่เลี้ยงก่อนสนับสนุน</u>

- ลูกค้าเป้าหมายชัดหรือไม่
- คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับชัดหรือไม่
- กลุ่มมีจุดแข็งที่แตกต่างจริงหรือไม่
- ต้นทุนและราคามีข้อมูลจริงหรือไม่
- กำลังการผลิตสอดคล้องกับตลาดหรือไม่
- คุณภาพและความปลอดภัยมีระบบควบคุมหรือไม่
- กลุ่มมีผู้รับผิดชอบกิจกรรมหลักหรือไม่
- มีแผนเงินทุนหมุนเวียนหรือไม่

6. ธนาคารอาหารครัวเรือน ชุมชน

เป็นการเติมหรือขยายพันธุ์สัตว์ เพื่อเป็นธนาคารอาหารและเป็นต้นทุนอาชีพตามโมเดลธุรกิจของกลุ่ม มีพันธุ์สัตว์สร้างความมั่นคงทางอาหาร ทุนอาชีพ เนื่องจากปศุสัตว์เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเกื้อกูลระบบนิเวศต่างๆ และเป็นตัวช่วยให้เกิดระบบการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพสำหรับเกษตรกรรายย่อย

การคัดเลือกชนิดสัตว์ที่นำมาใส่ในระบบนิเวศควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับพื้นที่ ความยั่งยืนการต่อยอดธุรกิจให้กลุ่มเกษตรกร โดยเฉพาะการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมืองประจำถิ่น

แนวทางปฏิบัติ

สำรวจอาหารที่ชุมชนต้องการ ⟶ สำรวจทรัพยากรอาหารสัตว์ ⟶ เลือกชนิดสัตว์ที่เหมาะสม ⟶ กำหนดผู้รับผิดชอบ ⟶ วางแผนขยายพันธุ์ ⟶ ใช้บริโภค/สร้างรายได้ ⟶ ติดตามจำนวนสัตว์ ต้นทุน อาหาร และรายได้

นอกจากนี้ กพก. ผลิตสัตว์ปีกพ่อแม่พันธุ์ไก่ไข่ และเป็ดไข่ จากศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อเป็นต้นทุนทางพันธุกรรม ผลิตไข่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรในโครงการที่เป็นตัวแทนชุมชนมีความตั้งใจและมีความพร้อม ความรับผิดชอบ เพื่อสร้างเป็นผู้ผลิตสัตว์ปีกให้กับชุมชน โดยเกษตรกร 1 ราย จะได้รับไก่ไข่ เป็ดไข่พันธุ์แท้ พ่อพันธุ์ 4 ตัว แม่พันธุ์ 20 ตัว รวม 24 ตัว ต่อชุมชน

7. พัฒนาระบบนิเวศการผลิตการตลาด

เมื่อเกษตรกร กลุ่ม ชุมชน ได้ธุรกิจหลักตามแผน BMC แล้ว สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดต้องช่วยมองธุรกิจเป็นระบบ ไม่แยกกิจกรรมเป็นโครงการย่อย ออกแบบระบบนิเวศที่เกื้อกูล โดยค้นหาการใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ ช่วยให้ระบบการผลิตต้นทุนต่ำลดของเสีย ลดต้นทุน มีคุณภาพ ปลอดภัย เพิ่มรายได้ และเชื่อมสินค้า ตลาด บริการให้ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมพัฒนาระบบนิเวศผลิตและตลาด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสามารถคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในกลุ่ม L1 L2 หรือ L3 ที่เหมาะสมมุ่งเป้า VRIO Product เน้นการสร้าง พัฒนาสินค้าที่เป็น VRIO แล้ว เพื่อสร้างระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การสร้างการรับรู้แก่ผู้บริโภค สร้างโอกาสและการเจริญเติบโตของรายได้ หากมีผลิตภัณฑ์ VRIO Product หลายตัวจากหลายกลุ่ม สามารถวางแผนร่วมกับเกษตรเครือข่ายและพัฒนาภายใต้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้

8. ติดตามการดำเนินงานให้คำแนะนำ และการประเมินผล

การติดตามประเมินผล สามารถทำได้ผ่านหลายๆ กิจกรรม ตั้งแต่การตรวจเยี่ยมรายฟาร์ม การจัดเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ รวมไปถึงการที่ผู้นำใช้ VRIO Model ในการถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในการติดตามควรใช้ VRIO Model เป็นเครื่องมือในการวัดประเมินว่ากิจการของเกษตรกรกลุ่ม มีโมเดลธุรกิจที่มีความสามารถสร้างรายได้อย่างไร จะต้องเพิ่มเติมอะไรเพื่อให้เติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อทำฐานข้อมูลกลุ่มและชุมชนต่อไป การรายงานผลการติดตามให้รายงานทั้ง 4 มิติ **เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ**เป็นอย่างไร

- เศรษฐกิจ: รายได้ ต้นทุน กำไร ความมั่นคงทางอาชีพ
- สังคม: สมาชิก การมีส่วนร่วม ผู้นำ เครือข่าย
- สิ่งแวดล้อม: การใช้ทรัพยากร เกื้อกูล การหมุนเวียน ของเสีย
- สุขภาพ: อาหาร ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิต

การประเมินผลผ่านมุมมอง VRIO Model สำหรับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ เริ่มจากการสังเกตกระบวนการของเกษตรกรในการส่งมอบคุณค่า (สินค้าและบริการ) ไปยังลูกค้า กระบวนการเริ่มจากราชการ/หรือผู้เกี่ยวข้อง (Supplier) นำกระบวนการพัฒนาด้วย VRIO Model มาใช้ (Input) เลือกปัจจัยและดำเนินการตามกระบวนการ VRIO Model (Process) ได้ทรัพยากรที่เป็นจุดแข็งพัฒนาความสามารถผลิตสินค้าบริการที่เป็น VRIO (Output) และส่งมอบให้ลูกค้าเป้าหมาย (Customer) จนเกิดความพึงพอใจซื้อต่อเนื่องเกิดผลกระทบ (Impact) ทำให้ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพดีขึ้น

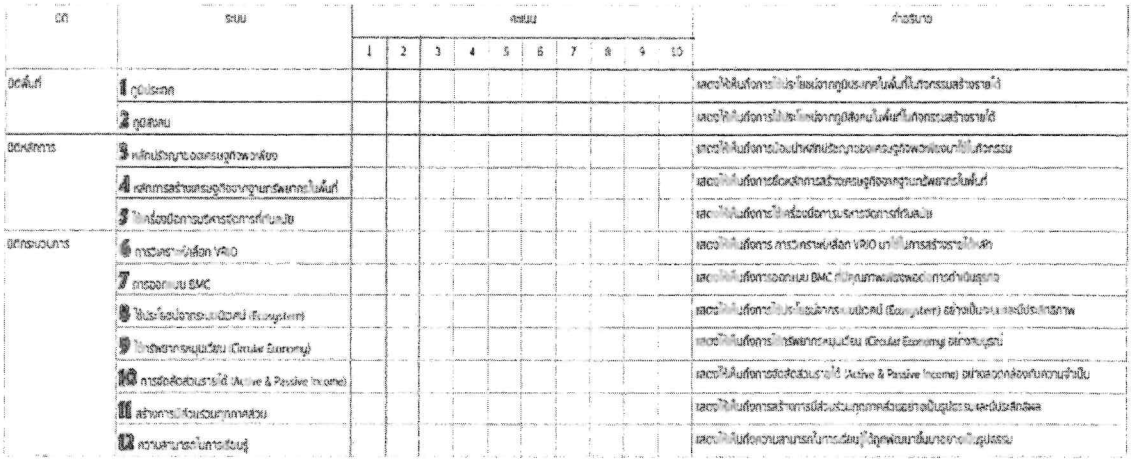
ราชการ/ ผู้เกี่ยวข้อง	ปัจจัย/VRIO Model	การผลิต/การดำเนินการ	สินค้าบริการ VRIO	ลูกค้า เป้าหมาย	ความพึงพอใจ/ เชื่อมั่น	เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข

Supplier → Input → Process → Output → Customer → Outcome → Impact

การประเมินด้วยการตรวจรายการที่ปรากฏ และให้คะแนน 1-10 ระดับสูงสุด เมื่อสิ่งที่พบแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามแนวทาง VRIO Model อย่างชัดเจน เมื่อให้คะแนนเสร็จจะเห็นทั้ง 12 ระบบ มีคะแนนเป็นอย่างไร ถ้าจะปรับปรุงให้มีศักยภาพมากขึ้น ต้องแก้ไขหรือเติมเต็มระบบใดบ้าง ค่อยๆ ดำเนินการไป เกษตรกรสามารถทำได้ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ผู้ประเมินสามารถเป็นพี่เลี้ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มและชุมชน

ข้อมูลมีความสำคัญในการพัฒนาด้วย VRIO Model การมีข้อมูลที่ละเอียดถูกต้องช่วยให้

ปัจจัย	ระบบ	คะแนน										คำอธิบาย
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
ปัจจัยพื้นที่	1 ภูประเทศ											เลขที่ให้คะแนนถึงการใช้ประโยชน์จากภูมิประเทศในพื้นที่ให้เกิดกรรมสร้างรายได้
	2 ภูสังคม											เลขที่ให้คะแนนถึงการใช้ประโยชน์จากภูสังคมในพื้นที่ให้เกิดกรรมสร้างรายได้
ปัจจัยการ	3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง											เลขที่ให้คะแนนถึงการนำเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกรรมสร้างรายได้
	4 หลักการสร้างเศรษฐกิจของชุมชนจากภูมิประเทศในพื้นที่											เลขที่ให้คะแนนถึงการยึดหลักการสร้างเศรษฐกิจของชุมชนจากภูมิประเทศในพื้นที่
	5 ให้เครื่องมือการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ											เลขที่ให้คะแนนถึงการใช้เครื่องมือการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ
ปัจจัยกระบวนการ	6 การวิเคราะห์ด้วย VRIO											เลขที่ให้คะแนนถึงการวิเคราะห์ด้วย VRIO มาใช้ในการสร้างรายได้
	7 การออกแบบ BMC											เลขที่ให้คะแนนถึงการออกแบบ BMC ที่มีคุณภาพและช่วยในการดำเนินธุรกิจ
	8 ใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศน์ (Ecosystem)											เลขที่ให้คะแนนถึงการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศน์ (Ecosystem) อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
	9 ใช้เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)											เลขที่ให้คะแนนถึงการใช้เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) อย่างเหมาะสม
	10 การออกแบบรายได้ (Active & Passive Income)											เลขที่ให้คะแนนถึงการออกแบบรายได้ (Active & Passive Income) อย่างสอดคล้องกับความจำเป็น
	11 สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วน											เลขที่ให้คะแนนถึงการสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นประสิทธิผล
	12 ความสามารถในการเรียนรู้											เลขที่ให้คะแนนถึงความสามารถในการเรียนรู้ในการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ตัดสินใจเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรเริ่มเก็บข้อมูลชุดต่างๆ ได้แก่ ผู้นำ สมาชิกระดับลูก หลาน ข้อมูลรายได้ กระแสรายได้ ที่มาของรายได้ การรวมกลุ่ม ข้อมูลทรัพยากรทั้งด้านภูมิประเทศ ภูมิสังคม วัฒนธรรมประเพณี ข้อมูลความก้าวหน้าการพัฒนา การประเมินการดำเนินงานตาม VRIO Model ข้อมูลอาจได้มาจากการจัดเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมถึงการค้นหาทรัพยากรและการวิเคราะห์ทรัพยากรด้วยตาราง VRIO รวมไปถึงข้อมูลผลิตภัณฑ์บริการ และรายได้ที่เกิดขึ้นระหว่าง ควรจัดเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลของกลุ่ม

ชุดข้อมูล	**รายการ**
บุคคล	ผู้นำ สมาชิก ลูก หลาน
เศรษฐกิจ	รายได้เดิม รายได้ใหม่ แหล่งรายได้ ต้นทุน ยอดขาย
ธุรกิจ	สินค้า/บริการ ลูกค้า ช่องทาง BMC
ทรัพยากร	ที่ดิน น้ำ พันธุ์สัตว์ อาหาร ความรู้ ภูมิปัญญา เครือข่าย
การพัฒนา	ระดับ L1/L2/L3 คะแนน VRIO แผนพัฒนา
ผลลัพธ์	รายได้ การจ้างงาน ความมั่นคงอาหาร ผลกระทบ 4 มิติ

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดส่งข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาเกษตรกร และข้อมูลรายการผลิตภัณฑ์และรายได้ของสมาชิกกลุ่ม ส่งให้กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เพื่อสรุปภาพรวมการดำเนินงานโครงการ การจัดเก็บรายได้ให้จัดเก็บในภาพรวมกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการของเกษตรกรและกลุ่ม เพื่อประเมินการพัฒนาความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. การพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

เป็นหลักสูตรจัดให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรภาครัฐได้รับการพัฒนาความสามารถปรับตัวให้มีความสามารถที่จะช่วยเหลือเกษตรกรในการใช้ VRIO Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับขีดสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้มีความพร้อมสำหรับการตอบสนองต่อปัญหาที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนและหลากหลายของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และเพิ่มทักษะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ให้สามารถใช้ VRIO Model ทั้ง 12 ระบบเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะผู้เป็นพี่เลี้ยงของเกษตรกร ดำเนินการการผ่านกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่จัดเวทีประชุมสัมมนาเฉพาะเจ้าหน้าที่ มอบหมายภารกิจเพื่อฝึกปฏิบัติ ให้ลงพื้นที่เรียนรู้พร้อมกับเกษตรกร และฝึกประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกรด้วย VRIO Model จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง ทบทวนความรู้ พัฒนาทักษะพี่เลี้ยง แชร์ประสบการณ์ทำงานที่สำเร็จร่วมกับเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เกิดความสำเร็จร่วมกันทั่วประเทศ

การรายงานผล

1) รายงานผลเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ (ระบบ e-Operation)

2) รายงานการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม VRIO Model (การจัดอบรม)

3) รายงานกลุ่มเครือข่ายได้รับการพัฒนาศักยภาพ (การจัดอบรม)

4) รายงานรายงานผลการพัฒนาจัดระบบนิเวศการผลิตการตลาด (แบบรายงานจากกพก.)

5) รายงานผลการติดตามประเมินผล และการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่ม (แบบรายงานจากกพก.)

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2569 – กันยายน 2570

ปฏิทินแผนการดำเนินงาน

แผนงาน	ปี 2569			ปี 2570								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. พัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก	←	—	—	—	—	—	→					
2. พัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียง	←	—	—	—	—	—	→					
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มและหน่วยธุรกิจแบบมีส่วนร่วม			←	—	—	—	—	—	—	—	—	→
4. พัฒนาศักยภาพเครือข่าย			←	—	—	—	—	—	—	—	—	→
5. ธนาคารอาหารครัวเรือนชุมชน				←	—	—	—	—	→			
6. จัดระบบนิเวศการผลิตการตลาด (Ecosystem)						←	—	—	—	—	—	→
7. ติดตามการดำเนินงานในเกษตรกรของกลุ่มเครือข่าย		←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→
8. จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มชุมชน		←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→
9. การรายงานผล		←	—	—	—	—	—	—	—	—	—	→

งบประมาณ 12,906,800 บาท

งบดำเนินงาน 12,906,800 บาท

1. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	4,107,600	บาท
2. ค่าจ้างเหมาบริการ	500,000	บาท
3. ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก และพาหนะ	730,000	บาท
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	876,200	บาท
5. ค่าวัสดุการเกษตร	6,693,000	บาท

(รายละเอียดงบประมาณและการจัดสรรตามตารางที่แนบ)

หลักเกณฑ์การจัดสรร ไตรมาส 1 (อาจเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็นเหมาะสมตามที่ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ กพก.)

กิจกรรม	ประเภทงบประมาณ	หลักเกณฑ์การจัดสรร
จัดเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	กลุ่ม L1 L2 L3 และกลุ่มผู้นำรายใหม่ กลุ่มละ 2,000 บาท
พัฒนาศักยภาพเครือข่าย (ระดับจังหวัด) กลุ่มเกษตรกร	ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	ตามจำนวนกลุ่ม (BU) ในพื้นที่กลุ่มละ 500 บาท
ธนาคารอาหารครัวเรือน ชุมชน	ค่าวัสดุเกษตร เช่น ค่าพันธุ์สัตว์	ผู้นำใหม่ L1 L2 L3 ตามความเหมาะสมภายในวงเงิน (รายกลุ่ม)
จ้างเหมาจัดระบบนิเวศการผลิตการตลาด	ค่าจ้างเหมาบริการ	จังหวัดวิเคราะห์แผนธุรกิจและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มละ 9,000 บาท
ติดตามการดำเนินงาน	ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก และพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	อำเภอละ 700 บาท อำเภอละ 800 บาท

ผลผลิต (Output)

เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ 10,000 ราย

ผลิตภัณฑ์ VRIO ไม่น้อยกว่า 77 รายการ และผลิตภัณฑ์เกษตรอื่นๆ ตามโมเดลธุรกิจของเกษตรกร

ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรมีรายได้ใหม่ และเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 จากฐานเดิม และเติบโตอย่างยั่งยืน (เก็บข้อมูลจากกลุ่มและสมาชิก)

หน่วยงานดำเนินงาน

- กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
- สำนักงานปศุสัตว์เขต
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ
- ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัด
- หน่วยงานร่วมดำเนินการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- หน่วยงานภาคีเครือข่าย

การประสานงาน

ฝ่ายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
โทร. 0 2653 4444 ต่อ 3371, E-mail : drasa2@dld.go.th

QR Code
กลุ่ม Line ทฤษฎีใหม่ปศุสัตว์

QR Code
แบบรายงานผลต่างๆ

ที่	หน่วยงาน/ หน่วยเบิกจ่าย	เป้าหมายตัวชี้วัด		กิจกรรมที่ดำเนินการในปี 2570											งบประมาณปี 2570					
		เกษตรกรได้รับการพัฒนา eO	พัฒนาศักยภาพเครือข่าย	ผู้นำรายใหม่		ผู้นำขั้นสูง	ธ.อาหารครัวเรือน/ชุมชน	พัฒนาธุรกิจและผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)			พัฒนาระบบนิเวศผลิต/ตลาด	ฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)	ติดตามประเมิน	จำนวนเกษตรกรร่วมเวที	ประเภทรายจ่าย					
				จำนวน	สมาชิก			L1	L2	L3 PC					อบรม	เกษตร	จ้างเหมาบริการ	เบี้ยเลี้ยง	น้ำมัน	รวมทั้งปี
	รวมงบประมาณที่ได้รับจัดสรรปี 7(	ราย	ครั้ง	ราย	ราย	ราย	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	ราย	กลุ่ม	ราย	ราย	4,107,600	6,693,000	500,000	730,000	876,200	12,906,800
1	ปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	2,800	3,200	59,000
2	สนง.ปศจ.นนทบุรี	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	4,200	4,800	62,000
3	สนง.ปศจ.ปทุมธานี	80	1	1	10	1	2	3	5	2	1	10			27,000	50,000	9,000	4,900	5,600	96,500
4	สนง.ปศจ.พระนครศรีอยุธยา	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	11,200	12,800	132,000
5	สนง.ปศจ.อ่างทอง	80	1	1	10	1	2	3	5	2	1	10			27,000	50,000	9,000	4,900	5,600	96,500
6	สนง.ปศจ.ลพบุรี	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,700	8,800	124,500
7	สนง.ปศจ.สิงห์บุรี	80	1	1	10	1	2	2	5	2	1	9			24,500	47,000	9,000	4,200	4,800	89,500
8	สนง.ปศจ.ชัยนาท	110	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	5,600	6,400	114,500
9	สนง.ปศจ.สระบุรี	160	1	1	10	1	2	5	9	3	1	17			44,500	71,000	9,000	9,100	10,400	144,000
10	สนง.ปศจ.ชลบุรี	110	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,700	8,800	124,500
11	สนง.ปศจ.ระยอง	90	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
12	สนง.ปศจ.จันทบุรี	100	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	7,000	8,000	117,500
13	สนง.ปศจ.ตราด	80	1	1	10	1	2	3	5	2	1	10			27,000	50,000	9,000	4,900	5,600	96,500
14	สนง.ปศจ.ฉะเชิงเทรา	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,700	8,800	124,500
15	สนง.ปศจ.ปราจีนบุรี	100	1	1	10	1	2	4	6	2	1	12			32,000	56,000	9,000	4,900	5,600	107,500
16	สนง.ปศจ.สมุทรปราการ	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	4,200	4,800	62,000
17	สนง.ปศจ.นครนายก	60	1	1	10	1	2	2	4	1	1	7			19,500	41,000	9,000	2,800	3,200	75,500
18	สนง.ปศจ.สระแก้ว	130	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	6,300	7,200	121,500
19	สนง.ปศจ.นครราชสีมา	300	1	4	40	9	10	15	15	10	1	40			108,000	157,000	9,000	22,400	25,600	322,000
20	สนง.ปศจ.บุรีรัมย์	200	1	2	20	1	2	8	14	6	1	28			74,000	80,000	9,000	16,100	18,400	197,500
21	สนง.ปศจ.สุรินทร์	150	1	1	10	1	3	6	11	4	1	21			54,500	93,000	9,000	11,900	13,600	182,000
22	สนง.ปศจ.ศรีสะเกษ	200	1	1	10	1	3	8	13	5	1	26			67,000	108,000	9,000	15,400	17,600	217,000
23	สนง.ปศจ.อุบลราชธานี	250	1	2	20	1	4	9	15	6	1	30			79,000	130,000	9,000	17,500	20,000	255,500
24	สนง.ปศจ.ยโสธร	100	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	6,300	7,200	116,000
25	สนง.ปศจ.ชัยภูมิ	150	1	2	20	1	2	5	10	4	1	19			51,500	77,000	9,000	11,200	12,800	161,500
26	สนง.ปศจ.อำนาจเจริญ	100	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	4,900	5,600	113,000
27	สนง.ปศจ.หนองบัวลำภู	80	1	1	10	1	2	2	5	2	1	9			24,500	47,000	9,000	4,200	4,800	89,500
28	สนง.ปศจ.ขอนแก่น	300	1	2	20	1	4	11	18	7	1	36			94,000	148,000	9,000	18,200	20,800	290,000
29	สนง.ปศจ.อุดรธานี	200	1	2	20	1	2	6	12	5	1	23			61,500	89,000	9,000	14,000	16,000	189,500

ที่	หน่วยงาน/หน่วยเบิกจ่าย	เป้าหมายตัวชี้วัด		กิจกรรมที่ดำเนินการในปี 2570											งบประมาณปี 2570					
		เกษตรกรได้รับการพัฒนา eO	พัฒนาศักยภาพเครือข่าย	ผู้นำรายใหม่		ผู้นำขั้นสูง	ธ.อาหารครัวเรือน/ชุมชน	พัฒนาธุรกิจและผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)			พัฒนาระบบนิเวศผลิต/ตลาด	ฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)	ติดตามประเมิน	จำนวนเกษตรกรร่วมเวที	ประเภทรายจ่าย					
				จำนวน	สมาชิก			L1	L2	L3 PC					อบรม	เกษตร	จ้างเหมาบริการ	เบี้ยเลี้ยง	น้ำมัน	รวมทั้งปี
30	สนง.ปศจ.เลย	140	1	1	10	1	2	5	9	3	1	17			44,500	71,000	9,000	9,800	11,200	145,500
31	สนง.ปศจ.หนองคาย	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	6,300	7,200	121,500
32	สนง.ปศจ.บึงกาฬ	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	5,600	6,400	120,000
33	สนง.ปศจ.มหาสารคาม	250	1	3	30	2	2	9	16	6	1	31			83,500	113,000	9,000	9,100	10,400	225,000
34	สนง.ปศจ.ร้อยเอ็ด	250	1	3	30	2	2	11	12	7	1	30			81,000	110,000	9,000	14,000	16,000	230,000
35	สนง.ปศจ.กาฬสินธุ์	220	1	2	20	2	2	8	13	5	1	26			69,000	98,000	9,000	12,600	14,400	203,000
36	สนง.ปศจ.สกลนคร	200	1	2	20	2	2	7	12	5	1	24			64,000	92,000	9,000	12,600	14,400	192,000
37	สนง.ปศจ.นครพนม	250	1	3	30	2	5	8	14	6	1	28			76,000	134,000	9,000	8,400	9,600	237,000
38	สนง.ปศจ.มุกดาหาร	250	1	1	10	8	2	15	10	5	1	30			77,000	110,000	9,000	4,900	5,600	206,500
39	สนง.ปศจ.เชียงใหม่	250	1	2	20	1	5	15	10	5	1	30			79,000	140,000	9,000	17,500	20,000	265,500
40	สนง.ปศจ.ลำพูน	90	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
41	สนง.ปศจ.ลำปาง	180	1	2	20	1	2	6	11	4	1	21			56,500	83,000	9,000	9,100	10,400	168,000
43	สนง.ปศจ.แพร่	100	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
44	สนง.ปศจ.น่าน	170	1	3	30	1	4	6	10	4	1	20			56,000	100,000	9,000	10,500	12,000	187,500
45	สนง.ปศจ.พะเยา	110	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	6,300	7,200	116,000
46	สนง.ปศจ.เชียงราย	200	1	2	20	1	2	7	11	4	1	22			59,000	86,000	9,000	12,600	14,400	181,000
47	สนง.ปศจ.แม่ฮ่องสอน	90	1	2	20	1	4	3	6	2	1	11			31,500	73,000	9,000	4,900	5,600	124,000
48	สนง.ปศจ.นครสวรรค์	150	1	2	20	1	2	5	10	4	1	19			51,500	77,000	9,000	10,500	12,000	160,000
49	สนง.ปศจ.อุทัยธานี	100	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
50	สนง.ปศจ.กำแพงเพชร	120	1	1	10	1	2	4	8	3	1	15			39,500	65,000	9,000	7,700	8,800	130,000
51	สนง.ปศจ.ตาก	100	1	1	10	1	3	4	6	2	1	12			32,000	66,000	9,000	6,300	7,200	120,500
52	สนง.ปศจ.สุโขทัย	120	1	1	10	1	2	5	8	3	1	16			42,000	68,000	9,000	6,300	7,200	132,500
53	สนง.ปศจ.พิษณุโลก	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	6,300	7,200	121,500
54	สนง.ปศจ.พิจิตร	120	1	1	10	1	2	5	8	3	1	16			42,000	68,000	9,000	8,400	9,600	137,000
55	สนง.ปศจ.เพชรบูรณ์	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,700	8,800	124,500
56	สนง.ปศจ.อุตรดิตถ์	100	1	1	10	1	2	4	6	2	1	12			32,000	56,000	9,000	6,300	7,200	110,500
57	สนง.ปศจ.ราชบุรี	110	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	7,000	8,000	117,500
58	สนง.ปศจ.กาญจนบุรี	120	1	1	10	1	2	5	8	3	1	16			42,000	68,000	9,000	9,100	10,400	138,500
59	สนง.ปศจ.สุพรรณบุรี	120	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,000	8,000	123,000
60	สนง.ปศจ.นครปฐม	80	1	1	10	1	2	2	5	2	1	9			24,500	47,000	9,000	4,900	5,600	91,000

ที่	หน่วยงาน/หน่วยเบิกจ่าย	เป้าหมายตัวชี้วัด		กิจกรรมที่ดำเนินการในปี 2570											งบประมาณปี 2570					
		เกษตรกรได้รับการพัฒนา eO	พัฒนาศักยภาพเครือข่าย	ผู้นำรายใหม่		ผู้นำชั้นสูง	ธ.อาหารครัวเรือน/ชุมชน	พัฒนาธุรกิจและผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)			พัฒนาระบบนิเวศผลิต/ตลาด	ฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์กลุ่ม(BU)	ติดตามประเมิน	จำนวนเกษตรกรร่วมเวที	ประเภทรายจ่าย					
				จำนวน	สมาชิก			L1	L2	L3 PC					อบรม	เกษตร	จ้างเหมาบริการ	เบี้ยเลี้ยง	น้ำมัน	รวมทั้งปี
61	สนง.ปศจ.สมุทรสาคร	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	2,100	2,400	57,500
62	สนง.ปศจ.สมุทรสงคราม	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	2,100	2,400	57,500
63	สนง.ปศจ.เพชรบุรี	90	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
64	สนง.ปศจ.ประจวบคีรีขันธ์	90	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
65	สนง.ปศจ.นครศรีธรรมราช	220	1	1	10	2	3	8	13	5	1	26			67,000	108,000	9,000	16,100	18,400	218,500
66	สนง.ปศจ.กระบี่	100	1	1	10	1	2	4	5	3	1	12			32,000	56,000	9,000	5,600	6,400	109,000
67	สนง.ปศจ.พังงา	70	1	1	10	1	2	2	4	2	1	8			22,000	44,000	9,000	5,600	6,400	87,000
68	สนง.ปศจ.ภูเก็ต	30	1	1	10	1	2	1	2	1	1	4			12,000	32,000	9,000	2,100	2,400	57,500
69	สนง.ปศจ.สุราษฎร์ธานี	180	1	1	10	3	2	6	12	5	1	23			59,500	89,000	9,000	13,300	15,200	186,000
70	สนง.ปศจ.ระนอง	60	1	1	10	1	2	2	4	1	1	7			19,500	41,000	9,000	3,500	4,000	77,000
71	สนง.ปศจ.ชุมพร	100	1	1	10	1	2	3	7	3	1	13			34,500	59,000	9,000	5,600	6,400	114,500
72	สนง.ปศจ.ตรัง	130	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,000	8,000	123,000
73	สนง.ปศจ.พัทลุง	130	1	1	10	1	2	4	7	3	1	14			37,000	62,000	9,000	7,700	8,800	124,500
74	สนง.ปศจ.สงขลา	180	1	1	10	1	2	6	11	4	1	21			54,500	83,000	9,000	11,200	12,800	170,500
75	สนง.ปศจ.สตูล	90	1	1	10	1	2	3	5	2	1	10			27,000	50,000	9,000	4,900	5,600	96,500
76	สนง.ปศจ.ปัตตานี	120	1	1	10	1	2	4	8	3	1	15			39,500	65,000	9,000	8,400	9,600	131,500
77	สนง.ปศจ.ยะลา	100	1	1	10	1	2	3	6	2	1	11			29,500	53,000	9,000	5,600	6,400	103,500
78	สนง.ปศจ.นราธิวาส	120	1	1	10	1	2	5	9	3	1	17			44,500	71,000	9,000	9,100	10,400	144,000
78	สำนักงานปศุสัตว์เขต 1																	10,000		10,000
79	สำนักงานปศุสัตว์เขต 2																	10,000		10,000
80	สำนักงานปศุสัตว์เขต 3																	10,000		10,000
81	สำนักงานปศุสัตว์เขต 4																	10,000		10,000
82	สำนักงานปศุสัตว์เขต 5																	10,000		10,000
83	สำนักงานปศุสัตว์เขต 6																	10,000		10,000
84	สำนักงานปศุสัตว์เขต 7																	10,000		10,000
85	สำนักงานปศุสัตว์เขต 8																	10,000		10,000
86	สำนักงานปศุสัตว์เขต 9																	10,000		10,000
87	ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ฯด่านซ้าย															300,000		10,000		310,000
รวมส่วนภูมิภาค		10,000	77	100	1,000	100	180	362	603	246	77	1,211	-	-	3,227,500	5,646,000	693,000	717,400	705,600	10,989,500